

GAZETA LWOWSKA.

Wtorek

N°. 154.

30. grudnia 1834.

Dzisiejszy numer Gazety jest ostatnim na rok upływający 1834.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

Ciąg dalszy spisu tych osób, które wzięły karty uwolnienia od powinności Nowego Roku 1835, na korzyść pogorzalców w Galicyi:

Ks. proboszcz Kuderkiewicz, dyrektor podawczego protokołu apell. Therer de Therenheim, adjunkt podawczego protokołu apell. Vrecha, Linke, Marguand, Pabl, Krzyżanowski, Bogucki, Służewski, buchhalter prow. izby rachunkowej Stegel, de Kalay, Józ. Schmid, Ehrlich, Spurny, wszyscy radcy rachunkowi, Kratochwill, Chalier, Gmostkowski, Ruebenbauer, Klima, Majewski, Sterly, Schoebel, Fritze, Felker, Windeisen, Wolski, Zizon, Rneisel, Postler, Balke, Rampelt, Nidermayer, Linek, Drescher, Schwarz, Rotter, Łucki, Titz, wszyscy powyżsi urzędnicy rachunkowi; Schembera, radca kameralny Tomek, radca foralny Pils de Pilsenheim, Dubrawski, majster piwowarski Kiselka, Kielbowiczowa, Jakusch, ks. proboszcz Urbanik, wiceprezes apel. de Pohlberg, F. H. Singer, hurtownik Eder, radca apell. Ressig, handel hurtowny Hausnera i Violanda, radca apel. de Eder, radca apell. Popper, ks. Opat i proboszcz kapituły Hoffmann, hr. Cypryjan Komorowski, hrabina Weronika Komorowska, nadzorca polic. Charaszkiewicz, zwiérzchni zarządca wojskow. magazynu prowiantowego Mitkrois, radca apel. Mathe, radca krymin. Kulicki, radca krymin. Bogdanowicz, radca krym. Lenartowicz, chirurg cyrkulowy Alzner, komissarz cyrkulowy Beidtl, de Baumann, ks. kanonik Maramorosz, Borowański, prof. dr. Haindl, dr. Columbus, kassyjer miasta Tampelski, wicerektor g. k. seminarjum Dębicki, de Bogdan, aptékarz Tomanek, radca nadworny baron de Schwanberg, hrabina Poniatowska, hrabia Ignacy Krasiński, hrabina Brzostowska, aptékarz Ziętkiewicz, hrabina Castiglioni, ks. kustosz kapituły Zacharyjasiewicz, hrabina Long. Gaisrack, Thullie, radz.

gubernijalny Maschek, tegoż małżonka Maschek, hrabina Moszyńska, ks. dziekan kapituły de Bem, hrabia Bulgarini, mieszczanin i traktujernik Bauer, radca kryminalny Tioz, archiwaryjusz przychodów loteryjnych Martinek, Teleśnicki, adjunkt fiskalny kawaler de Arbter, sekretarz for. Scherautz, praktykant admin. przychodów kamer. Scherautz, mieszcz. Teufel, Oliwa, administrator poczt. Gaberle, 3ch niewymienionych.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka.

Gazety nowo-yorskie zawierają traktat, zawarty przez Zjednoczone Stany z Hiszpaniją, dotyczący się załatwienia pretensyj, jakie mieli obywatele amerykańscy do rządu hiszpańskiego od 22. lutego 1819. Według tego powinna Hiszpanija zapłacić 600,000 dolarów (blizko 1 mil. 500,000 zr.) Według listu, pisanego przez Michel Chevaliers z Nowego Yorku z dnia 11. listopada, miały wypaść bardzo pomyślnie wybory na członków do kongresu na stronę prezydenta. Stronnictwo Jacksona nietylko, że utrzymało większą część dotychczasowych reprezentantów podczas wyborów, lecz w Pensylwanii i Nowym Yorku należy do tego stronnictwa z wybranych więcej, niżeli dotąd.

Portugalia.

Dziennik *Globe* umieścił list prywatny z Lizbony z d. 2. grudnia, który wyraża: „Zasłużenie królowej przez prokuracyją obchodzone wczoraj z największą okazałością. Wszystkie klasy mieszkańców przyjmowały królowę z takim zapalem, jakiego nigdy dla jej ojca nie okazały. Huk dział z bateryj i okrętów wojennych, odgłos dzwonów i muzyka kilku korpusów wojskowych, uszykowanych od pałacu Necesidades aż do kościoła katedralnego, zapowiedziały uroczystość dnia tego. O godzinie 11tej ruszył nieprzejrzany okiem szereg

)(

ekwipażów modnych i starożytnych ku wschodniej części miasta. Ludzie klasy dostojnej byli w największej gali. Powóz królowej, poprzedzony przez jazdę w mundurach stanu z odkrytą głową, ciągnęło ośm pięknych angielskich koni, najpiękniej przybranych, a których głowy ozdobione były niebieskimi i białymi kitami piór strusich. Porytarze i woźnicy przybrani byli w suknie szkarłatne złotem haftowane. Powóz był koloru karmazynowego, ozdobiony złotą koroną. Królowa jejmość miała na sobie białą jedwabną szatę, a głowa jej ubrana była w dyjadem z dyjamentów i wieniec z amaragów. Twarz jej była bardzo wesola. Ze wszystkich balkonów i okien domów, popod które przejeżdżała, rzucano kwiaty na jej powóz. Ściany domów odkryte były kobiercami jedwabnymi wszystkich kolorów tęczy, damy powiewały chustkami, kapelusze mężczyźni unosili się w powietrzu, a odgłosy wiewatów zagłuszały widzów. Dwie damy nadworne siedziały z królową w powozie. Margrabia Santa Iria, jako jej podkomorzy, jechał naprzód w powozie królewskim, ciągnionym ośmią końmi. Pułk lansyerów królowej i 10ty pułk dragonów otaczali powóz. Ponieważ niebawem przed tym obrzędem widziano księcia Terceiry w zwyczajnym ubierze konno jadącego, rozeszła się była wieść, że nie on, lecz margrabia Santa Iria zastąpi miejsce oblubieńca. Ale byłoby błędem; księżę mieszka przy kościele katedralnym i przebrał się prawie z zręcznością teatralnego artysty. Patrijarcha dopełnił obrzędu z uroczystością prawdziwie królewską i imponującą, i dopiero o godzinie 4tej powrócił orszak w tym samym porządku, i mieszkańcy powitali znowu królowę ze wszystkimi oznakami miłości. Wieczorem było miasto i okręty świetnie oświetlone. Teatr San Carlos był nabit widzami, chociaż się królowa nie znajdowała, jak wielu mniemało, że będzie. Przez całą noc grały muzyki wojskowe na ulicach i miejscach publicznych. Królowa jejmość uderzyła pana Bayard tabakierą, wysadzaną brylantami, szacowaną 30 Contos de Reis (50,000 talarów), w nagrodę za przywiezienie kontraktu ślubnego z Monachijum i pełnomocnictwa do prokuracji dla księcia Terceiry. Hrabia Ficalho otrzymał rozkaz udania się z Londynu do Monachijum, aby księciu Leuchtenbergskiemu do Lizbony towarzyszył. Mówią, że marszałek Solignac przybędzie w orszaku księcia do Lizbony. Jutro będą wielkie pokoje u królowej w pałacu Ajuda dla przyjmowania powinszowań dworu i publicznych urzędników.

Pierwsze, czém się musiano zająć, było zni-

weczenie dawniejszego zaślubienia Dony Maryi z Dom Miguelem. Patrijarcha lizboński udzielił potrzebnej dyspensy. Kontrakt ślubny przelożył kortezom hrabia Villareal, minister spraw zewnętrznych. Przyzły małżonek jest w nim tak wymieniony: Książę Leuchtenbergski (August Karol Eugenijusz Napoleon), książę Santa Cruz w Brazylii, książę Eichstadzki, pierwszy dziedziczny radzca państwa w królestwie bawarskiem. Warunki są następujące: 1) Za przybyciem jego do Lizbony część religijna uroczystości zaślubienia odbędzie się podług obrządku katolickiego; 2) książę będzie natychmiast jako książę portugalski unarodowiony; pobiierać będzie rocznie 50 Contos de Reis (300,000 fr.); 4) nie będzie się mieszał do zarządu osobistego majątku królowej; 5) na przypadek, gdyby przeżył królowę, nie może sobie rościć prawa do wynagrodzenia; 6) synowie i córki rzeczonego małżeństwa nie mogą opuszczać Portugalii bez zezwolenia kortezów, królowej lub jej następcy tronu; 7) gdyby książę przeżył królowę, pobiierać będzie, jak wprzód, swoje pensyję i mieszkać w swoim zamku; 8) gdyby zaś opuścił Portugaliją, pobiierać będzie tylko połowę swojej pensyi, i nie może sobie rościć prawa do wynagrodzenia za pałac. Wszystkie te artykuły przyjęte jednomyślnie. Kortezy wyzaczyły dostojnej wdowie po Dom Pedrze rocznej pensyi 40 Contos de Reis (240,000 fr.)

Nadzwyczajna nadworna gazeta z dnia 1. grudnia ogłasza nadane osobom różne tytuły i honory. Każdy z ministrów otrzymał wielki krzyż jednego lub drugiego orderu.

Obrady w izbie deputowanych, weszłym tygodniu, były interesujące. Projekta ministerjalne względem budowy kanałów, dróg, zaprowadzenia towarzystwa bankowego, i innych mających na celu ulepszyć wszystkie naturalne źródła kraju, i nadać onym działalność, jakoteż podnieść kredyt państwa, przyjęte zostały większością 53 głosów przeciw 44. Rząd jest przez to upoważniony, mieć w tych wszystkich przedsięwzięciach udział z 10 procento. Kopa zbrojna miguelistów, złożona z 46 ludzi, która się pod wodzą niejakiego Alao w prowincyi Alentejo pokazała, została całkiem zniszczona.

Hiszpanija.

W d. 5. grud. o god. 9 rano 500 ludzi szłogi Ellsondo pod wodzą Zugaramurdi zrobiło wycieczkę, dla udźrzenia na dwa batalijony karlistów stojące w okolicy. Ogień trwał do drugiej godziny z południa, poczem cofnęły się obie strony bez znacznej korzyści. Wazelako kar-

liści zniewoleni byli cofnąć się; batalijon 8my udał się do Gaszain a 5ty do Eroirita. Karliści mieli 14 zabitych, między tymi zaskarżonego oficera, i 23 ranionych, załoga liczyła 6 zabitych i 17 ranionych. W d. 6. uwieziono tu Don Jose Echevaria, brata prezydenta junty nawaryjskiej, i trzech innych Hiszpanów.

Z Bajonny donoszą pod d. 7. grudnia: Benito Eraso, naczelny dowódzca Biskajski^o powołany przez Don Carlosa, wszedł d. 2. z batalijonem do Nawarry. Pomiedzy wojskiem, z którym jeneral Mina d. 3. wyruszył z Pampeluny, były dwie kompanije ochotników miejskich z owego miasta, Mina oderwał własną ręką dwom kapitanom naramienniki, i jednemu porucznikowi, ponieważ opuścili swoje kompanije w potyczce pod Borunda, gdy przechodził transport z Witoryi.

Z Bajonny donoszą pod dniem 9. grudnia: W dniu 6. styczano przez cały dzień huk dział w kierunku ku Elisondo. Słychać, że karliści pod sprawą Segastibelza zniszczyli w części szpital Misericordia wystrzałami z broni, lecz załogę onego uwolnili od ich oblężenia korpus wojsk królowej, który przybył na odsiecz.

Moniteur z dnia 13. grudnia donosi z Hiszpanii: W dniu 7. grudnia posunął się Mina aż do Lanz, dla zastopienia transportu pieniędzy, lecz nie było potyczki. Dnia 9. powrócił znowu do Pampeluny. Dnia 7. bawił Don Carlos w Escuerta, a Zumalacarreguy poszedł do Borundy. Z Barcelony donoszą, że Llauder wyjechał dnia 6. do Madrytu, a Avala przybył do tego miasta.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Dziennik *Court Circular* donosi z dnia 11. grudnia: Lord Denman oddał królowi na wczorajszym posłuchaniu pieczęć urzędu kanclerza izby skarbowej. Sir Robert Peel otrzymał tę pieczęć z rąk króla i wykonał przystępcę jako kanclerz izby skarbowej. Poczem odprawił król tajną radę, na której znajdowali się: lord kanclerz, książę Wellington, margr. Camden, hr. Rosslyn, Amherst i Jersey, lordowie (baronowie) Ellenborough, Cowley i Maryborough, baronowie Peel, Sutton, Becket i Hardinge, i pp. Goulburn i Herries. Podpisano postanowienie, na mocy którego odroczone parlament z d. 18. grudnia na 15. stycznia. Wszyscy urzędnicy, którzy mieli udział w naradach, byli podejmowani przez księcia Wellingtona w Apsley-House.

Baron de la Bandeira i hr. Ficalho przybyli do Falmouth na statku parowym *Confiance*; pojadą oni do Monachijum.

Francyja.

W d. 12. grudnia umarł w Paryżu król. bawarski poseł i pełnomocny minister, radzca stanu, Robert baron de Pfeffel.

Sąd parów nie był lieźniej d. 23. listopada zebrany, jak w dniach upłynionych. Czytano dalej zdanie sprawy; zajmowało się ono szczegółami faktami podczas powstania w Lugdunie, i dodało do pięciu klas obwinionych, o których dniem wprzódzy zdano sprawę, jeszcze sześć innych klas, które podług różnych części Lugdunu, gdzie powstanie miało siedzibę, są podzielone. Ogólna liczba stawionych w tym dniu oskarzonych Lugduńczyków wynosiła 114, co łącznie z 86 osobami, w dniu poprzedzającym stawionymi, wynosi liczbę 182. Pomiedzy różnymi naczelnikami buntowników wymieniony jest Anglik nazwiskiem Wurth.

Na posiedzeniu izby deputowanych w d. 6. grudnia, po niejakich obradach względem wyborów, zabrał głos Lepelletier d'Aulnay i rzekł: Przedewszystkiem należy wiedzieć, czyli izba obstaje za swoim adresem; zebrała się w mocnym postanowieniu, przestrzegając wolnomyślniej i stałej polityki. Francyja zmordowana jest rozruchami, żąda od izby i od ministrów porządku w rządzie i oszczędności w finansach. P. Sauret: (Głębokie milczenie.) Jeszcze wczoraj postanowilem milczeć, lecz sumienie moje nie pozwala mi tego dłużej. Piérwszém mojem uczuciem jest głęboki smutek, że musiałem być obecny rozprawom, które na wczorajszym posiedzeniu izby zasłyły. Przybывamy tu z myślami o porządku i pokoju, bez nienawiści do nikogo, nie po to, aby obelić ministeryjum, lecz, by tu często poradzić, aby je ciągle uważać. My chcemy tu utrzymać konstytucyjne instytucyje, najpiérwej prerogatywy korony, a potem prerogatywy izby. Kto powstaje na piérwsze, nadwiera i drugie: albowiem przez wmieszanie się do administracyi stajemy się odpowiedzialnymi za czynności ministrów. Izba może oskarżyć ministeryjum, ale tylko względem zdrady, a to się rzadko zdarza, najwięcej podczas rewolucyi: jest to ostatni środek w przypadku, gdy o wszystkich zwątpiono. Zachowajmy tę najwyższą władzę na czasy trudne. Takie są zasady konstytucyjnego rządu. Wprawdzie, po rewolucyi, albo, kiedy nieprzyjaciel stoi przed bramami, może jest potrzeba zezwolić na propozycyją władzy państwa. Kaźmierz Perier otrzymał ją, chociaż onę nie żądał; nie przybył, aby izbie rzucał rękawicę. Żędam od ministrów tego, co zowiecie swoim systematem, swoją polityką, miałowicie utrzymania rewolucyi lipcowej i wyko-

nania całej konstytucyi z r. 1830. Dla czegoż powątpiewaliście wczoraj o naszej otwartości, i pytałiście się, czyli chcemy téj rewolucyi, któręj złożyliśmy przysięgę. (Bardzo dobrze.) Pytanie, czyli chcemy dotrzymać przysięgi, jest obelgą dla izby. Systemat jest pewnie oznaczonym celem ze środków do onegoż wykonania. Systemat ten jest utrzymanie rewolucyi lipcowej i utłumienie rozruchów, takeśmy wszyscy zaprzysięgli. Ministrowie nazwali siebie rządem oporu, lecz temu sprzeciwia się całe towarzystwo. Może gabinet pod oporem rozumie zaprzeczenie koniecznych koncessyj, opozycją przeciw środkom pojednania? Wszystkie nazwy stronnice przeciwne są dla wszystkich obywateli Francyi. Nie należałoby takiemi nazwami robić sobie nieprzyjaciół. Kraj nie domaga się od swoich deputowanych systematycznej, nieprzyjaźnej opozycyi, lecz tylko wiernego zachowania konstytucyi. (Bardzo dobrze.) Gabinet mówił o reformie wyborów, o amnestyi i niezmienności budżetu. Ale dla czegoż zasiągają zdania izby wględem pierwszego pytania? Zdaje mi się, że to nie jest ani tak nagła, ani tak niebezpieczna, jak sądzą. Niebezpieczeństwo nie jest w rozszerzeniu prawa wyborowego, lecz w niepewnym postępowaniu rządu. Gdy raz życzenia kraju lepiej będą słuchane, mniej mówić będą o reformie wyborów. Okażmy się prawymi deputowanymi i niechaj nas obchodzą interesa kraju. Rząd nie chciał się zająć amnestją. Gdyby do tego nie była dogodna chwila, poświęciłbym swoje skłonności i nie żądałbym, aby otworzono więzienia, dozwoliłbym innym wykonać konieczność surowości i milczałbym. Atoli nie jesteśmy w tym przypadku. Wy, mości panowie, nie oświadczycie motywowanym porządkiem dziennym, że nie chcecie amnestyi. Dozwólcie onej raczej z dobrej woli, aby onej później od was nie wymuszono: nie mówię przez powstanie, lecz przez moralny obowiązek. (Bardzo dobrze.) Te zatem pytania nie są pytaniami gabinetowemi; na co naprzód przywiązywać izbę do projektów, których nie zrobiono? Takie żądanie wnoszą do was. Jako, mości panowie, nie chcą się przyznać do żądanych błędów? Utrzymują, że nie byli zbyt nie ostrymi? Trzecie pytanie jest niezmiennosc budżetu. Chcecież wpanowie motywowanym porządkiem dziennym oświadczyć, że całkiem żadnego ulepszenia nie potrzeba? Bez oszczędności niepodobna jest przyszłość. Izba wyrzekła i potrzeba tego, albowiem żąda, aby się w tym wględzie ściśle tego trzymało. Izba nikogo w swym adresie nie oskarżyła. Chciała

ona przez to rzec, iż w czasie, jak terazniejszej, rząd powinien dać przykład owęj rzetelności, bez której nie masz rzetelności publicznej. Takie są nasze zdania, i sądzą, że są godne kraju. Co się dotyczy pytania względem państw obcych, nie powinienem rozpoznać, czyli potrzeba łamać traktaty. Sądzą, że rząd szedł najpewniejszą drogą, jeżeli okupił pokój nie pod warunkami, które nie są godne kraju. Pozwalam sobie zadać ministrom nowe pytanie. Azaliż uważają związki z sąsiednim krajem za trwałe? Ja z mojej strony spodziewam się, że ten kraj, jakieby w nim zajęć mogły odmiany, pozostanie zawsze w związku z Francją. Lecz jesteścież pewni, że w nowym angielskim gabinecie nie znajdziemy nieprzyjaźni Pittowskiej? z tego powodu nie życzę sobie, abyśmy trwali w jednym systemacie. Po krótkiej przerwie tak dalej rzecz mowca: Umiarkowanie jest charakterystyczny rys adresu wpanów. Umiarkowanie nie jest zachęceniem do rozruchów lecz przekonaniem, że obok mężów, których postanowienie jest niezmienne, a których potrzeba rozłączyć, a nie pozyskać, znajdują się inni, którzy tylko żądają hasła, aby się przyłączyć do porządku. Hasłem tém jest umiarkowanie. Nie jest dosyć, pokonać stronnictwa, potrzeba umieć wszystkich obywateli około siebie zgromadzić. Miasto słowa: opór, napiszcie na chorągwiach swoich: pojednanie. Bądźcie umiarkowanymi gdy zacięte stronnictwa coś przeciwnego żądają. Nie wiecie jaką niezmierną korzyść można mieć z tych upartych ludzi. Przebaczenie pozbawia stronnictwa wszystkich zacnych ludzi. Izba z 1834 jak się spodziewam, będzie izbą pojednania. Teraz gdy wszystka wiara zniszczona, nie niszcicie i władzy, którą jeszcze parlamentowa potęga utrzymuje. Przyszłość rządu reprezentacyjnego spoczywa w waszym ręku. Nie godźcie się z gabinetem, bo jak się usunie, tedy jużście oaprzód oświadczyli; że z nim pójdą do grobu wszystkie nadzieje Francyi. Ministrowie korony! Izba, przechodząc po prostu do dziennego porządku, oświadcza, że podług czynności waszych sądzić was będzie. Motywowany porządek dzienny jest poniżeniem dla izby. (Z wielu stron, wpan inzulujesz izbę.) Nie, mości panowie, ja jej nie inzuluję, bo jestem pewny, że izba nie podobnego nie uchwali. Ja z mojej strony nie życzę sobie, aby się ministrowie usunęli, albowiem wszystkie takie odmiany są dla kraju szkodliwe; lecz jeżeli izba takowe tylko ze stratą swojej godności utrzymać może, tedy nie masz żadnego gabinetu, aby go za taką cenę kupić.

Mowy tej słuchała izba z uwagą i przyzwoleniem. Posiedzenie zostało na chwilę przerwane; mnóstwo deputowanych otoczyło pana Sauzet, gdy na swoje miejsce powrócił. Gdy posiedzenie zostało znowu otwarte, wstąpił zachowawca pieczęci, Persil, na mównicę, dla zbiccia nauk, które się mu niebezpieczne być zdały. Rzekł, iż ministrowie nie żądają żadnej systematycznej przychylności od izby, lecz tylko jej współdziałania; izba powinna się oświadczyć, czyli takowe chce onym dać, lub nie. Pod oporem, rozumiało ministerjum jedynie prawny opór; co się dotyczy rozszerzenia praw politycznych, odpowiedzieli to już wczoraj dwaj jego koledzy, że takowe są dosyć wielkie. Ioni życzyli sobie amnestyi; lecz to, czego jako ludzie sobie życzą, musieli jako ministrowie odmówić, ponieważ stronictwa nie są jeszcze rozbrojone. Że się finanse o wiele polepszyły, wykazał to dostatecznie minister finansów. Nakoniec ministerjum przez to nadwęgryło prerogatywy korony, iż żądało przyzwolenia izby; albowiem król ma wprawdzie prawo mianowania swoich ministrów, ale nie może ich wybierać podług upodobania, lecz musi wybierać takich ludzi, jakich kraj potrzebuje.

Szwecyja i Norwegija.

Rząd królewski kazał na początku posiedzenia stanów państwa przełożyć projekt do mającej się zawrzeć pożyczki dwóch milionów talarów dla zasilenia i wsparcia gospodarstwa krajowego, lecz stany takowego nie przyjęły. Tymczasem kazał rząd ten projekt odnowić i takowy wziął pod rozpoznanie wydział konstytucyjny. Członek tego wydziału, p. Petró, sądził, że w tym odnowionym projekcie zawiera się przeciwne konstytucyi postępowanie, ponieważ rząd nie jest upoważniony na jednym posiedzeniu wnosić powtórnie ten projekt, który był wniesiony, i w skutek tego postanowił wydział pod d. 21. z. m., że nie tylko sekretarz stanu do spraw wewnętrznych, p. Skogman, poświadczający podpis króla, ale i wszyscy członkowie rady stanu, wyjąwszy hr. Mörner, który się nie znajdował na owym posiedzeniu w gabinecie, na którym taki projekt zapadł, są oskarżeni i pozwani przed sąd państwa. Ten niespodziewany i uderzający wyrok wielkie sprawił wrażenie.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 18. grudnia. —

N. Pan chcąc uznać zasługi i poświęcenie się ś. p. jks. Adama Paszkowicza, administratora

dyjecezy krakowskiej, wyznaczyć raczył dla rodziny jego, której zmarły jedyną był podporą, oraz na zaspokojenie pozostałych po nim długów, sumę 65,000 złp.

Rossyja.

Cesarz i cesarzowa powrócili d. 8. grudnia do Petersburga. Cesarzewicz w. książę następcą tronu był już tam d. 6. powrócił.

Wyciąg ze zdania sprawy ministerstwa spraw wewnętrznych z roku 1833.

Zakonnicy rzymsko-katolicy w państwie rossyjskiem. — W roku 1833 było 18 zakonów, na 113 klasztorów, w których liczba ogólna zakonników wynosiła 2200. Od 1. grudnia 1832 do 1. grudnia 1833 z tej liczby umarło 208, a w tymże okresie wstąpiło do zakonów 19 (w tej liczbie do zakonu misyjonarzów 15). — Zakony utrzymywały szkół powiatowych 16 o 2185 uczniach, i parafijalnych 31 o 827 uczniach, szpitalów 7 o 158 mających w nich opatrzenie, domów przytulku 67 o 557 mających w nich opatrzenie. — Liczba parafij z klasztorami połączonych wynosiła 63, liczba kościołów filijalnych czyli oddzielnych kaplic, zakonnikami osadzonych 80, a ogół parafijan, dla których zakony sprawowały kapłańską posługę 148,979. — Najliczniejsze zakony były dominikański i bernardyński. Piérwszy w 30 klasztorach miał 551, drugi w 22 klaszt. 605 zakonników. Oba te zakony utrzymywały najwięcej parafijalnych szkół i domów przytulku. Dominikanie szkół powiatowych 4, parafijalnych 9, domów przytulku 24, parafij 20. Bernardyni szkół powiatowych 3, parafijalnych 7, domów przytulku 14, parafij 11. Najwięcej szpitalów utrzymywali bonifratrzy, a mianowicie 5 i rochici 2. — Zakony były następujące: Dominikanie, franciszkanie, (klaszt. 10) bernardyni, karmelici Bosi (6), karmelici dawniej reguły (6), kanonicy lateraneńscy (4), kanonicy regularni (1), misyjonarze (6), trynitarze (3), augustyjanie (2), benedyktyni (3), cystersi (1), maryjanie (1), kapucyni (4), reformaci (1) i rochici.

Zakonnice rzymsko-katolickie w państwie rossyjskiem. — W r. 1833 były zakony następujące: Wizytki (klaszt. 2), dominikanki (2), benedyktynki (7), bernardynki (6), karmelitki (2), brygidki (2), Ś. Katarzyny (1), cysterki (1), siostry miłosierdzia (14), maryjawitki (15). Klasztorów w ogóle liczono 52, w nich zakonnice 578, sióstr zakonnych 52, w nowicyjacie 36. W tej liczbie umarło i wystąpiło od 1. grudnia 1832 do 1. grudnia 1833 r. 24, wstąpiło 23 (do benedyktynek 10). Zakony utrzymywały

33 zakładów nauki dla dziewcząt o 1250 uczennicach. Najwięcej takich zakładów utrzymywały siostry miłosierne 9, (o 657 uczennicach) maryjawiłki 9 i benedyktyнки 6. — Siostry miłosierne w 15 szpitalach opatrywały 3588 osób. W 12 domach przytulku przy zakonach miało opatrzenie 275 osób.

Duchowieństwo świeckie rzymsko-katolickie w Rosyi. — W roku 1833 w sześciu dyjecezyjach: mohilewskiej, wileńskiej, żmudzkiej, łuckiej, kamienieckiej i mińskiej liczone kościołów katedralnych, kollegiat i infulatur 11, kościołów parafjalnych 950, kościołów filijalnych czyli oddzielonych altaryj 178, altaryj przy kościołach 272, kaplic 955. Przy katedrach i kollegiatach było prelatów 31, kanoników 62, mansjonarzy 35, Przy kościołach parafjalnych proboszczów 589, administratorów 272, księży filijalnych 122, altarystów 133, wikaryjuszów 689, kapelanów przy zakonach pańskich 14, kapelanów u obywateli 55. Od 1. grudnia 1832 do 1. grudnia 1833 umarło kapłanów 67, kleryk 1. Wstąpiło kapłanów 54 (w dyjecezyi wileńskiej 21), kleryków 40 (w dyjecezyi żmudzkiej 22). — Liczba ogólna parafjan wynosiła 2.334,941. (Najwięcej w dyjecezyi wileńskiej 848,677, w mohilewskiej 502,850, w żmudzkiej 391,775). — Seminarjów było 13, w nich kleryków 217. Świeckich szkół duchowieństwo utrzymywało 201 o 7638 uczniach. — Domów przytulku utrzymywało duchowieństwo 566 o 1449 mających w nich opatrzenie. (Tyg. Pet.)

Gazety petersburskie piszą: Dnia 4. (16.) z. m. umarł w Bukarescie były gospodar Wołoszczyzny, książę Gregor Ghika, nagle i bez wszelkich poprzednich znaków blizkiego zgonu. Ponieważ w tym samym czasie zasły jeszcze inne nagle przypadki śmierci, przeto wnoszono, że gospodar umarł na zarazę morową; lecz okazało się ze śledztw lekarskich, że najmniejszego nie było śladu zarazy epidemicznej, i wszystkie te wypadki śmiertelne pochodziły jedynie z przyczyn zwyczajnych.

Turcyja.

W d. 16. i 17. listopada stojąca dotąd przed Besziktaaz flota turecka zawinęła do portu ar-

senalu, aby tam zimowała. W kilka dni później zawinęła do pomienionego portu okręt liniowy, zbudowany na warsztacie w Ghio lub Ghemelik; wielki sultan zwiędził onegoż pokład d. 24.

Major turecki Asmi-Bej wyjechał niedawno z Konstantynopola, i udaje się do Wiednia, Paryża i Londynu, gdzie upoważniony jest oglądać szkoły wojskowe, obeznać się z ich organizacyjami, aby podług ich wzoru zaprowadzić podobne instytuty w państwie Osmanów.

Podług wiadomości z Alexandryi przybył tamże marszałek Marmont d. 10. października i wysiadł do domu Boghos-beja w mieście, gdzie podejmowany będzie kosztem rządu. Mehmed-Ali odwiedził go.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

(Z korespondencyj prywatnych.)

Otomoniec. Targ na woły d. 24. grudnia 1834.

Tę razą znowu niemożę przesłać tabelli, ponieważ na targu było tylko 155 sztuk wołów, po największej części w małych partyjach z Szlązka; i tylko jeden kopicz z Żurawna, Aron Brill przypędził 82 sztuk wołów, z których 40 przedał przed targiem tutejszemu rzeźnikowi Matyjaszowi Schidek, parę 9 cetnarowych po 290 zr. w. w. z 4 radaszu, resztę zaś 42 wołów zbył na targu w małych partyjach. W Wiedniu cetnar mięsa wołu wciąż jeszcze stoi w cenie przeszłej, i najwięcej dostają tam wołów z Węgier.

O znacznym transporcie z Galicyi nic nie słyżę, i przed końcem stycznia trudno, aby się tu zjawił dobry wół.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dziś, po raz drugi: *Norma*, opera we 2 aktach.

Teatr polski. — Intro: *Pan Goldhab*, komedyja wierszem w 3 aktach, — i *Wilja nowego roku*, komedyjo-opera w 1 akcie.

Teatr niemiecki. — We czwartek, po raz pierwszy: *Der Apfelbaum, der Kuss und das Panzerhemd*, romantyczna komedyja w 3 aktach.

Dodatek.

(W przyszły Czwartek z powodu uroczystości Nowego Roku Gazeta nie wyjdzie; pierwszy numer gazety na rok przyszły wyjdzie w Sobotę.)

DOKOŃCZENIE SPISU

Osob, nagrodami dla podźwignienia chowu koni i bydła, ustanowionemi w Galicyi i Bukowinie w r. 1834, obdarzonych (przerwanego w Dod. nadz. do Nru. 153. Gaz. n.), iahoto:

W Cyrkule Stanisławowskim:

- 208) Michał Zubiak z Jamnicy, za źrebca 10 Dukatów.
- 209) Michał Kozak z Tłumacza, za źrebicę 10 Dukatów.
- 210) Fed Dyrkacz z Jamnicy, za źrebicę 6 Du.
- 211) Hryń Stefankow z Podpieczar, za źrebicę 6 Dukatów.
- 212) Jakób Harasimow z Zabczej, za źrebicę 5 Dukatów.
- 213) Jurko Howera z Niewoczyna, za źrebicę 5 Dukatów.
- 214) Michał Komarnicki z Bohorodeczan, za byka 30 ZR. W. W.
- 215) Piotr Garbaczewski z Manasterzysk, za byka 30 ZR. W. W.

W Cyrkule Tarnopolskim:

- 216) Jan Malinowski z Plebanówki, za źrebca 16 Dukatów.
- 217) Leśko Kossyk z Turówki, za źrebicę 12 Dukatów.
- 218) Ludwik Schneider z Donżanki, za źrebicę 16 Dukatów.
- 219) Iwan Nakay ze Stryjówki, za źrebicę 10 Dukatów.
- 220) Pawło Marczak z Zarudzia, za źrebicę 6 Dukatów.
- 221) Andruch Maliohi z Okna, za źrebca 8 Duk.
- 222) Jaśko Głowa ze Strussowa, za byka 30 ZIR. W. W.
- 223) Stefan Neczay ze Strussowa, za byka 30 ZIR. W. W.
- 224) Bezpólko Bartko z Myszkwic, za jałówkę 20 ZR. W. W.
- 225) Józef Ogródnik ze Strussowa, za jałówkę 20 ZR. W. W.

W Cyrkule Czortkowskim:

- 226) Jan Koczatowski z Bedrykowiec, za źrebca 16 Dukatów.
- 227) Hryń Holinaty z Jagielnicy, za źrebicę 12 Dukatów.
- 228) Michał Cerhiewnik z Głęboczka, za źrebicę 12 Dukatów.

- 229) Iwan Palyj z Senkowa, za źrebicę 12 Dukatów.
- 230) Grzegorz Wierzbicki z Nyrkowa, za źrebicę 8 Dukatów.
- 231) Teodor Marmns ze Staréy Jagielnicy, za źrebicę 8 Dukatów.
- 232) Iwan Kuszniérz ze Staréy Jagielnicy, za źrebicę 6 Dukatów.
- 233) Franciszek Gauer z Bedrykowiec, za źrebicę 6 Dukatów.
- 234) Stefan Hnatiuk z Uścia Biskupiego, za byka 30 ZR. W. W.
- 235) Iwan Kuzij z Wysuczka, za byka 30 ZR. W. W.
- 236) Jurko Morosz z Wierzbówki, za jałówkę 20 ZR. W. W.
- 237) Kifa Kowalczuk ze Skowiatyna, za jałówkę 20 ZR. W. W.
- 238) Iwan Kowalski z Holichrady, za jałówkę 20 ZR. W. W.
- 239) Woytko Franczyszyn z Korolówki, za jałówkę 20 ZR. W. W.
- 240) Woytko Szymków z Turylczy, za jałówkę 20 ZR. W. W.
- 241) Dominik Lubieniecki z Korolówki, za jałówkę 20 ZR. W. W.

W Cyrkule Kołomyjskim:

- 142) Józef Haichert z Bakensberg, za źrebicę 16 Dukatów.
- 243) Jakób Heichert z Bukensberg, za źrebicę 8 Dukatów.
- 244) Iwan Rusko z Rusniowa, za źrebicę, 6 Dukatów.
- 245) Dmytr Huculak z Jadek, za źrebicę 6 Dukatów.
- 246) Szymon Radnicki z Kołomyi, za byka 30 ZIR. W. W.
- 247) Jurko Bodnaruk z Cblebiczyna, za byka 30 ZIR. W. W.
- 248) Karol Dörn z Mięczykowi, za byka 30 ZIR. W. W.
- 249) Iwan Boyczuk z Tarki, za jałówkę 20 ZIR. W. W.
- 250) Piotr Löhner z Mariabill, za jałówkę 20 ZIR. W. W.

- 251) Iwan Szewczuk z Piadyk, za jałówkę 20 ZłR. W. W.
- 252) Iwan Tomenczuk z Cieniawy, za jałówkę 20 ZłR. W. W.
- 253) Józef Kuffner z Mariahilf, za jałówkę 20 ZłR. W. W.
- 254) Jerzy Linzmayer z Mariahilf, za jałówkę 20 ZłR. W. W.

W Cyrkule Czerniowieckim:

- 255) Filip Fritz, ze Starego Frataucu, za żrzebica 8 Dukatów.
- 256) Frydryk Schmidt z S. Onufry, za żrzebica 15 Dukatów.
- 257) Henryk Schmidt z Sotulumare, za żrzebica 5 Dukatów.
- 258) Jan Schmidt z Sotulumare, za żrzebica 5 Dukatów.
- 259) Jakób Emich ze Starego Frataucu, za żrzebica 5 Dukatów.
- 260) Konrad Kurtz ze Starego Frataucu, za żrzebica 5 Dukatów.
- 261) Marcin Hehn z Tereblestie, za żrzebica 5 Dukatów.

- 262) Adam Hudec z Nowej Itzhany, za żrebu 15 Dukatów.
- 263) Fryderyk Sauer z Nowej Itzhany, za żrzebica 8 Dukatów.
- 264) Wilhelm Cornelson z Nowej Itzhany, za żrzebica 5 Dukatów.
- 265) Filip Hehn z Tereblestie, za żrzebica 5 Dukatów.
- 266) Józef Flögel z Molodia, za żrzebica 5 Dukatów.
- 267) Krystian Gerlacher ze Starego Frataucu, za żrzebica 5 Dukatów.
- 268) Jan Rhein ze Starego Frataucu, za żrzebica 5 Dukatów.
- 269) Wasyli Kudla z Mahali, za byka 30 ZłR. W. W.
- 270) Jan Wagenknecht z Czerniowiec, za jałówkę 20 ZłR. W. W.
- 271) Filip Chasier z Tereblestie, za jałówkę 20 ZłR. W. W.
- 272) Jakób Mantz z Tereblestie, za jałówkę 20 ZłR. W. W.
- 273) Fryderyk Schmidt z St. Onufry, za jałówkę 20 ZłR. W. W.

